

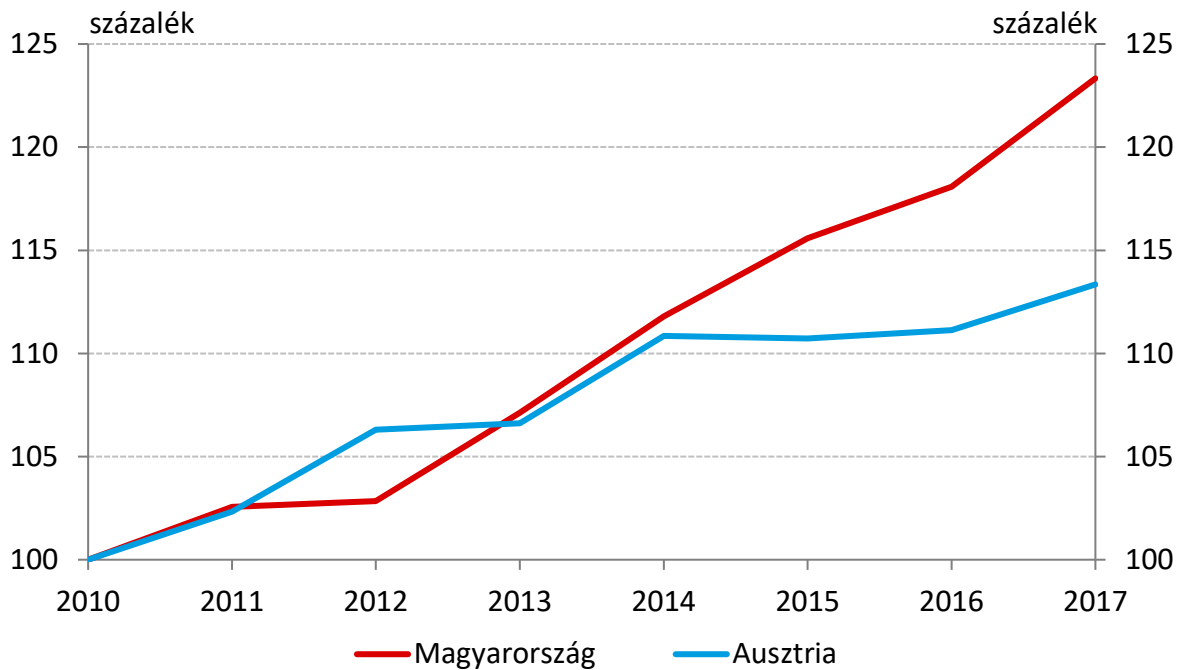
5+1 ÁBRA ARRÓL, HOGYAN ZÁRKÓZIK FEL MAGYARORSZÁG AUSZTRIÁHOZ

Előző írásunkban 5+1 ábra segítségével olyan alapvető fontosságú területeket tekintettünk át, amelyeken kézzelfogható Magyarország fokozatos felzárkózása az Európai Unió fejlettebb régióihoz. Újronnan indított cikksorozatunkban ezt a formátumot megtartva, azaz 5+1 ábrán keresztül részletesebben is körbejárjuk a felzárkózás kérdéskörét, mégpedig egy-egy releváns országgal vagy régióval összehasonlítva a magyar adatokat. Ennek a sorozatnak az első állomása Ausztria. A cikknek aktualitást ad az MNB [Növekedési jelentése](#), amely szélesebb kontextusban is megvizsgálja, hogy miként biztosítható hazánk fenntartható felzárkózása.

Ausztria gazdasági fejlettségének elérése régi célkitűzés a kelet-közép európai régióban, így hazánkban is. Az eredmények értékelésénél figyelembe kell venni, hogy Ausztria életszínvonalának elérése kimondottan ambiciózus, megfelelő versenyképességi reformpolitika mellett azonban felvállalható célkitűzés. Az osztrák gazdasági fejlettség európai uniós viszonylatban is kiemelkedőnek számít: az egy főre jutó bruttó hazai termék vásárlóerő-paritással korrigálva az uniós átlag 127 százalékát tette ki 2017-ben, ami alapján Ausztria a közösség 6. legfejlettebb gazdasága volt. Magyarország ezzel szemben az uniós átlag mintegy 69 százalékán tartózkodott 2017-ben, ami jelentős előrelépés az elmúlt évekhez képest, ugyanakkor az osztrák fejlettségtől továbbra is jelentősen elmaradt.

A felzárkózás tehát még nem vált valóra, de az elmúlt években egyértelmű volt a közeledés. A megelőző évtizedekben számos felzárkózási próbálkozást érhattünk meg, a fenntartható felzárkózáshoz azonban csak az elmúlt évek intézkedéseit követően nyílt meg az út. Magyarországon 2010-et követően számos reform segítette a foglalkoztatás növelését, a költségvetési egyensúly javulását, a külső adósság csökkenését, mindezekon keresztül pedig a gazdasági növekedést és a családok megélhetését. Írásunkban 5 + 1 ábrán mutatjuk be, hogy a reformok következtében hogyan sikerült közeledni az osztrák szinthez ezeken a területeken (egyes esetekben meg is haladni azt). Ezek az eredmények a gazdasági egyensúly és a növekedés megteremtésével megfelelő alapot nyújtanak a versenyképességi fordulathoz, és ily módon hazánk az életszínvonal tekintetében is egyre közelebb kerülhet Ausztriához.

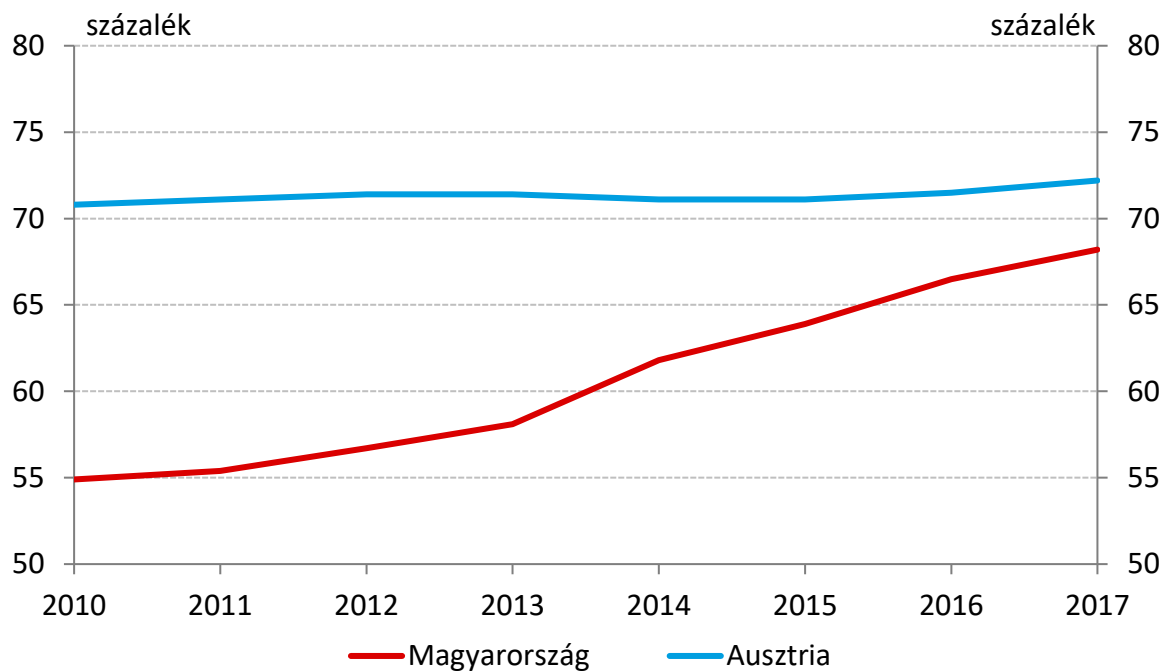
1. ábra: Egy főre jutó GDP változatlan áron, vásárlóerő-paritáson (2010 = 100 százalék)

Forrás: Eurostat

Magyarország a világgazdasági válságot követően sikeres felzárkózási pályára állt. A bruttó hazai össztermék nemcsak, hogy folyamatosan emelkedik 2013 óta, a növekedési ütem minden évben meghaladta Ausztria és az európai uniós átlag dinamikáját. A vásárlóerő-paritáson számolt egy főre jutó GDP értéke 2010-hez képest 2017-re Magyarországon több, mint 23 százalékkal emelkedett, míg az osztrák érték csupán 13 százalékkal lett magasabb, azaz fejlettségben érdemben közeledtünk Ausztriához ezen időszak alatt. A magyar gazdaság növekedési dinamikája a költségvetési és monetáris fordulat által biztosított stabilitást követően 2013 óta hozzávetőleg kétszerese az EU-s átlagnak, valamint Ausztria növekedési ütemének. A felzárkózást jelentő GDP-bővüléshez elengedhetetlen volt a növekedés egyik alapköve, a foglalkoztatás bővítése.

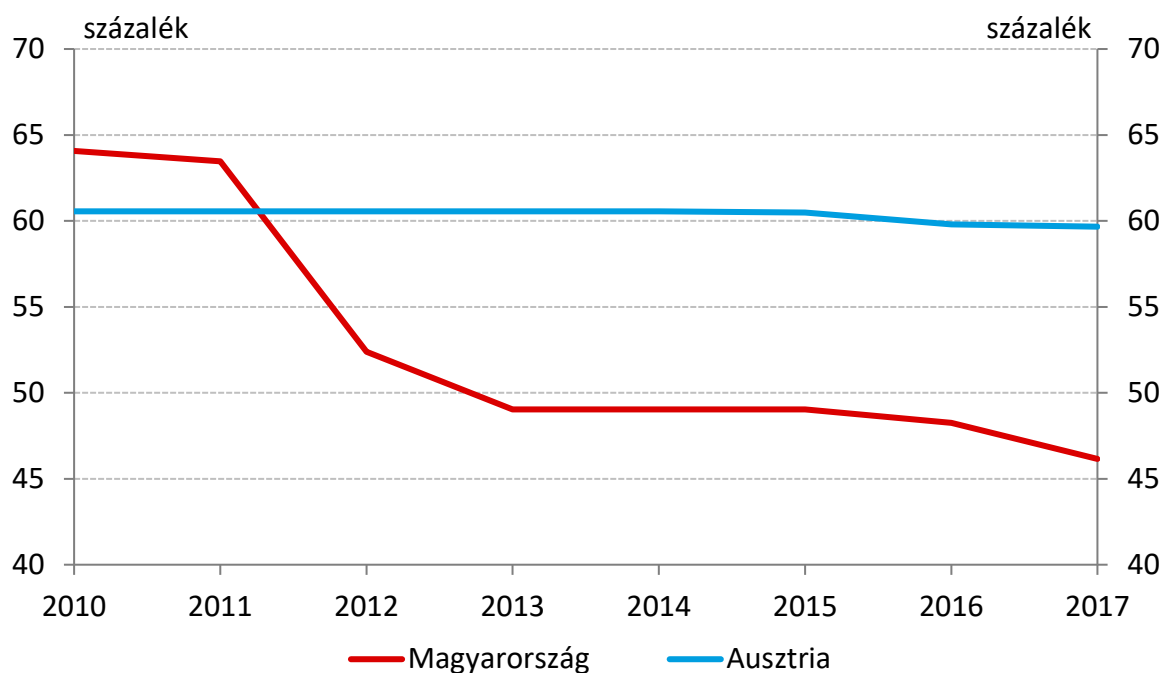
2. ábra: A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája

Forrás: Eurostat

A magyar foglalkoztatási ráta korábban sereghajtó volt, mára azonban már meghaladja az EU átlagát és közelíti az osztrák szintet. A hazai foglalkoztatottság a teljes munkaképes korú lakosság 55 százalékát sem érte el 2010-ben, amivel az Európai Unióban a legutolsó helyet foglalta el hazánk. Ezt a fenntarthatatlan helyzetet sikerült az adórendszer reformjával és a szociális transzferek szigorításával kedvező irányba elmozdítani. A reformok eredményeképpen a magyar foglalkoztatási ráta 2017-ben már meghaladta a 68 százalékot, ami historikusan alacsony, 4 százalék körüli munkanélküliséggel párosult. A hazai foglalkoztatás ezzel meghaladta az EU átlagát, illetve megközelítette Ausztria 72 százalékos szintjét.

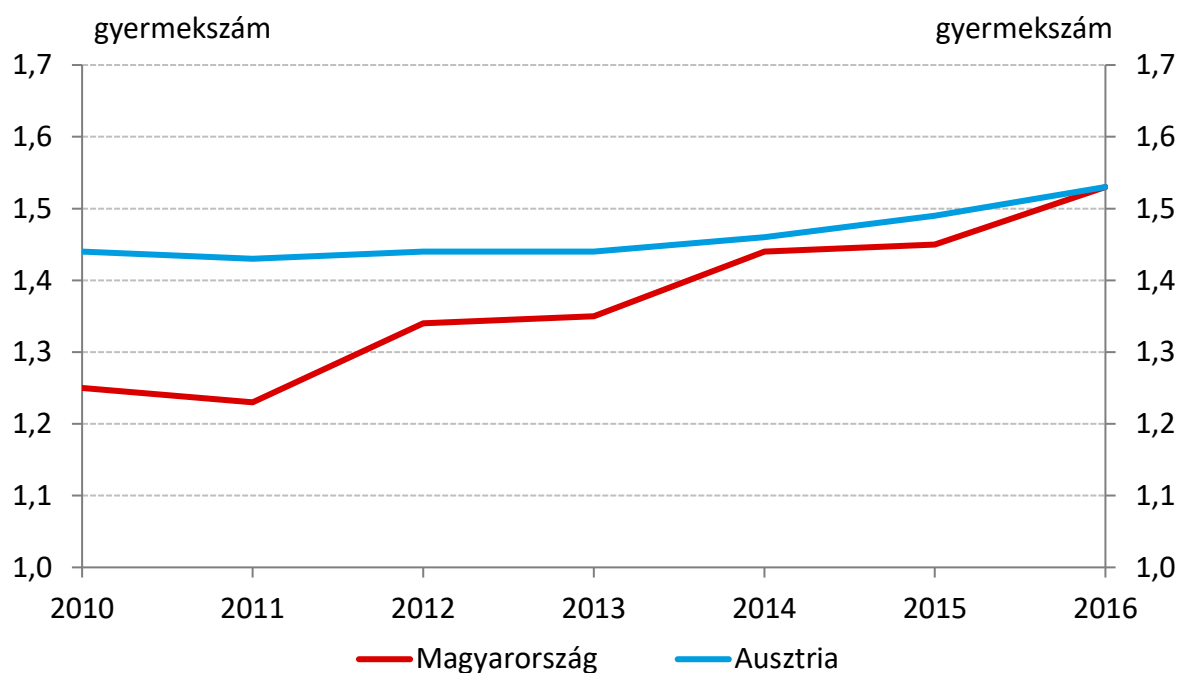
3. ábra: A marginális adóék alakulása az átlagbérnél

Forrás: OECD

A foglalkoztatás nagymértékű bővüléséhez alapvetően hozzájárult a munkát terhelő adók mértékének csökkentése. Az egységnyi megszerzett többletjövedelemre rakódó adóteher nagyságát kifejező marginális adóék a jövedelemadó-rendszer átalakítása előtt 65 százalék körül alakult az átlagbérnél, ami nemcsak a többletmunkát büntette, hanem a humán tőkébe történő befektetés ellen is hatott. Az egykulcsos személyi jövedelemadó és az alanyi jogon igénybevehető adójóváírás helyett célzott kedvezmények bevezetése mind azt szolgálták, hogy csökkenjen a munka adóterhelése, illetve megérje többet dolgozni. Az újonnan bevezetett célzott adókedvezmények jellemzően a munkaerő-piaci státuszhoz (Munkahelyvédelmi Akcióterv), valamint a gyermekvállaláshoz (családi adókedvezmény) kötve kerültek megállapításra. A Munkahelyvédelmi Akcióterv a munkaerő-piaci szempontból leghátrányosabb csoportok foglalkoztatását segítette elő, míg a családi adókedvezmény a demográfiai folyamatok javítását célozta a családok támogatásán keresztül.

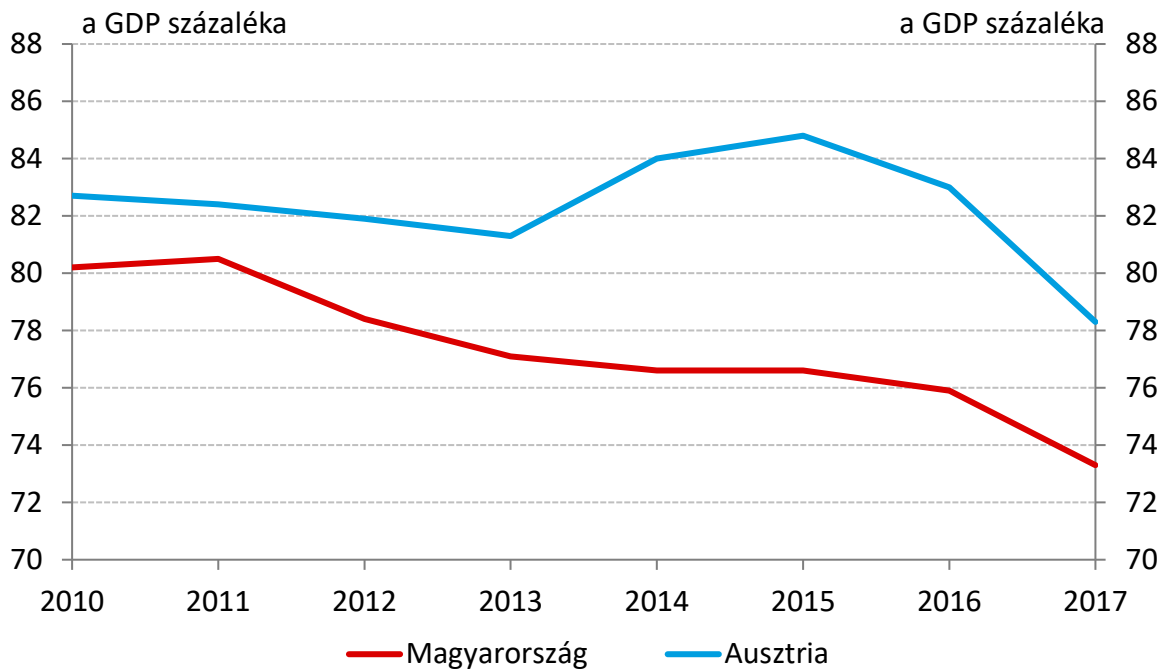
4. ábra: A teljes termékenységi arányszám alakulása

Forrás: Eurostat

A demográfiai folyamatok javítása érdekében számos intézkedés történt az elmúlt években, amelyeknek már láthatóak az eredményei. A családpolitikai intézkedések között kiemelt szerepe van a gyermekvállalás elősegítésének. Érdeemes arra is tekintettel lenni, hogy a termékenységi ráta növelése hosszabb időhorizonton járul hozzá a munkaképes korú lakosság jövőben várható csökkenésének mérsékléséhez, adott esetben akár megállításához. A szülőképes korú nőkre jutó gyermekek számát bemutató teljes termékenységi ráta Magyarországon nőtt a második legnagyobb mértékben az Unióban 2010 óta, 2016-ra már meghaladva az 1,5-es szintet, ami lényegében megegyezik Ausztria szintjével, ugyanakkor elmarad a természetes társadalmi reprodukcióhoz szükséges 2,1-es értéktől.

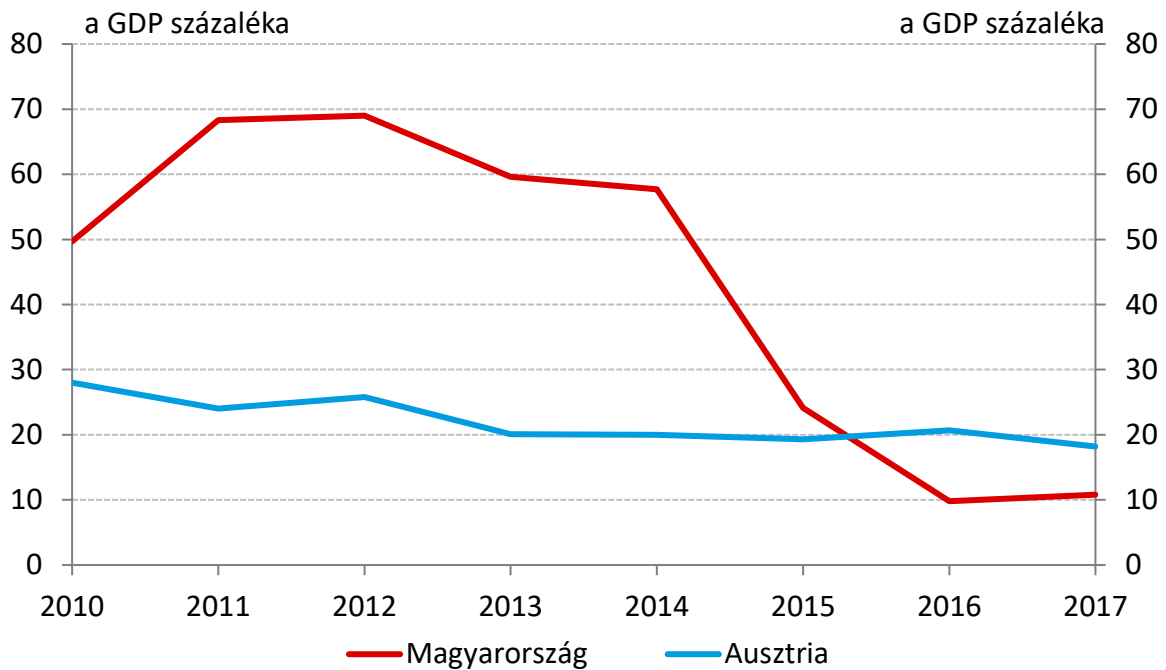
5. ábra: A bruttó GDP-arányos államadósság-ráta

Forrás: Eurostat

A fenntartható növekedés és a költségvetési stabilizáció hozzájárult a hazai államadósság fokozatos mérséklődéséhez, egyúttal az ország sérülékenységét is mérsékelve. 2010-ben a 80 százalékot meghaladó magyar GDP-arányos adósságráta magasabb volt az EU átlagánál, és közel volt az osztrák államadósság szintjéhez is. Az elmúlt évek csökkenésének eredményeként a magyar államadósság mutató 2017-ben 73 százalékra csökkent, ami dinamikusabb mérséklődés volt mind az uniós átlagnál, mind Ausztria adósságcsökkenésénél. Az adósság tartós mérséklődése kiemelt jelentőséggel bír a fiskális tartalékok képzése szempontjából, mivel külső sokkok, például egy válság idején a magas adósságráta finanszírozási kockázatot hordoz, amire a tíz éve kirobbant pénzügyi válság is egyértelműen rámutatott.

6. ábra: A GDP-arányos nettó külső adósságráta

Forrás: Eurostat

A pénzügyi sérülékenység egy másik fontos mutatója a GDP-arányos nettó külső adósság indikátora, ami még nagyobb mértékben mérséklődött hazánkban. A külső adósság tekintetében Magyarország az egyik legnagyobb javulást mutatta 2010 óta az EU tagállamai körében, és a hazai adósság szint 2017-re már Ausztria szintje alatt alakult. A nettó külső adósság az utóbbi években közel 60 százalékponttal csökkent az adósság típusú források törlesztése, illetve a nominális GDP robusztus növekedése következtében. A külső adósság mérséklődése, illetve fenntarthatóan alacsony szinten tartása csökkenti hazánk külső sérülékenységét, a külföldi forrásokra való ráutaltságát.

„Szerkesztett formában megjelent a novekedes.hu oldalon 2018. november 8-án.”